

Право на застосування податкової соціальної пільги

Отримання (застосування) податкової соціальної пільги (далі – ПСП) платниками податку на доходи фізичних осіб (далі – платник податку) регулюється статтею 169 Податкового кодексу України [від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями](#).

Так, платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, **отримуваного від одного роботодавця у вигляді заробітної плати на суму ПСП**.

ПСП відповідно до пп. 169.2.1 статі 169 Податкового кодексу України застосовується до нарахованого платнику податку місячного доходу у **вигляді заробітної плати тільки за одним місцем його нарахування (виплати)**.

ПСП починає застосовуватися до нарахованих доходів у вигляді заробітної плати з дня **отримання роботодавцем заяви** платника податку про застосування ПСП та документів, що підтверджують таке право.

Перелік таких документів та порядок їх подання визначено [Постановою Кабінету міністрів 29 грудня 2010 року за №1227](#).

Обмеження щодо отримання податкової соціальної пільги

ПСП ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень (абз.1 пп. 169.4.1 Податкового кодексу України). **У 2017 році ця сума дорівнює 2 240 грн.**

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання ПСП одному з батьків у випадку та у розмірі, передбачених п.п.169.1.2 та пп.«а» і «б» пп.169.1.3 Податкового кодексу України, **визначається як добуток суми, визначеної в абзаці першому цього підпункту, та відповідної кількості дітей**. (Приклад: мати/батько утримує двох дітей, відповідно гранична межа доходу для застосування ПСП складатиме 4480 грн. (2X2240); при утриманні трьох дітей для застосування ПСП – дохід не може перевищувати 6720 грн.(3 X2240).

ПСП НЕ МОЖЕ БУТИ ЗАСТОСОВАНА до:

- доходів платника податку, інших ніж заробітна плата;
- заробітної плати, яку платник податку протягом звітного податкового місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, грошового чи майнового (речового) забезпечення учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів, військовослужбовців, що виплачуються з бюджету;
- доходу самозайнятої особи від провадження підприємницької діяльності, а також іншої незалежної професійної діяльності.

ПСП до заробітної плати державних службовців застосовується під час її нарахування до завершення нарахування таких доходів без подання відповідних заяв, зазначених у пп. 169.2.2 Податкового кодексу України, але з поданням підтвердних документів для встановлення розміру пільги.

ВТРАТА ПРАВА НА ЗАСТОСУВАННЯ ПСП

Якщо платник податку порушує норми п. 169.2 Податкового кодексу України, внаслідок чого, приміром, ПСП застосовується також під час отримання інших доходів протягом, або за кількома місяцями отримання доходів, **такий платник податку втрачає право на отримання ПСП за всіма місяцями отримання доходу починаючи з місяця, в якому мало місце таке порушення, та закінчуючи місяцем, в якому право на застосування ПСП відновлюється**

Порядок та підстави застосування ПСП у 2017 році

Категорія осіб – пільговиків	Граничний розмір доходу, який надає право на отримання ПСП, грн.	Розмір ПСП, %	Розмір ПСП, грн.	Підстава	Документи, які необхідно надати роботодавцю для застосування ПСП *
Будь-який платник податку	2240	50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року	800	пп.169.1.1 п.169.1 ст.169 ПКУ	заява про застосування пільги
Особа, яка утримує двох і більше дітей віком до 18 років	одному з батьків – 2240, іншому 2240 X кількість дітей віком до 18 років	100	800 X кількість дітей віком до 18 років	пп.169.1.2 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява про застосування пільги; 2) копія свідоцтва (дубліката свідоцтва) про народження дитини (дітей) або документ, що підтверджує встановлення батьківства,

					чи документи, які підтверджують вік дитини (дітей), затверджені відповідним органом країни, в якій іноземна фізична особа – платник податку постійно проживав (проживала) до прибуття в Україну; 3) копія рішення органу опіки і піклування про встановлення опіки чи піклування (якщо із заявою звертається опікун або піклувальник)
Одинокa мати (батько), вдова (вдiвець) чи опікун, піклувальник, які мають дитину (дітей) до 18 років	2240 X кількість дітей віком до 18 років	150	1200 X кількість дітей віком до 18 років	п.п.«а» пп.169.1.3 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява про застосування пільги; 2) копія свідоцтва (дубліката свідоцтва) про народження дитини (дітей) або документ із зазначенням відомостей про батька дитини в Книзі реєстрації актів цивільного стану, чи документи, які підтверджують вік дитини (дітей), затверджені відповідним органом країни, в якій іноземна фізична особа - платник податку постійно проживав (проживала) до прибуття в Україну; 3) копія паспорта. А для вдови (вдiвця) також копія свідоцтва про шлюб та свідоцтва про смерть; для опікуна,

					<p>підкувальника: копія рішення органу опіки і підкування про встановлення опіки чи підкування.</p> <p>Для цілей цього пункту одинокю матір'ю (батьком) або опікуном, підкувальником вважаються особи, які на момент застосування роботодавцем пільги, визначеної п.п.«а» п.п.169.1.3 п.169.1 ст.169 ПКУ, маючи дитину (дітей) віком до 18 років, не перебувають у шлюбі, зареєстрованому згідно із законом</p>
<p>Особа, яка утримує дитину-інваліда (дітей-інвалідів) віком до 18 років</p>	<p>одному з батьків – 2240, іншому 2240 Х кількість дітей віком до 18 років</p>	<p>150</p>	<p>1200 кількість дітей-інвалідів віком до 18 років</p>	<p>п.п.«б» пп.169.1.3 п.169.1 ст.169 ПКУ</p>	<p>1) заява про застосування пільги; 2) копія свідоцтва (дубліката свідоцтва) про народження дитини (дітей) або документ, що підтверджує встановлення батьківства, чи документи, які підтверджують вік дитини (дітей), затвержені відповідним органом країни, в якій іноземна фізична особа – платник податку постійно проживав (проживала) до прибуття в Україну; 3) копія рішення органу опіки і підкування про встановлення опіки чи</p>

					<p>підкування (якщо із заявою звертається опікун або піклувальник);</p> <p>4) пенсійне посвідчення дитини або довідку медико-соціальної експертизи для заявника, який утримує дитину-інваліда віком від 16 до 18 років;</p> <p>5) медичний висновок, виданий закладами МОЗ в установленому порядку (якщо із заявою звертається платник податку, який утримує дитину-інваліда віком)</p>
<p>Особа, віднесена законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи</p>	2240	150	1200	<p>пп.«в» пп.169.1.3 п.169.1 ст.169 ПКУ</p>	<p>1) заява про застосування пільги;</p> <p>2) копія посвідчення (дублікат посвідчення) встановленого зразка: "громадянина (громадянки), який (яка) постраждав (постраждала) внаслідок Чорнобильської катастрофи, категорії 1 серії А з відбитком штампа «Перереєстровано» та записом про дату перереєстрації, а також вкладкою встановленого зразка: "учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС категорії 2 серії А з відбитком штампа «Перереєстровано» та</p>

					записом про дату перереєстрації; ґромадянина (громадянки), евакуйованого (евакуйованої) у 1986 році із зони відчуження, категорії 2 серії Б; - ґромадянина (громадянки), який (яка) постійно проживав (проживала) у зоні безумовного (обов'язкового) відселення з моменту аварії до прийняття рішення Уряду України про відселення (розпорядження Ради Міністрів УРСР від 28.06.1989 №224) , категорії 2 серії Б; 3) особи, нагороджені Грамотою Президії Верховної Ради УРСР за участь в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, подають її копію
Учень, студент, аспірант, ординатор, ад'юнкт	2240	150	1200	п.п.«г» пп.169.1.3 п.169.1 ст.169 ПКУ	заява про застосування пільги
Інвалід I або II групи, у т.ч. з дитинства, крім інвалідів, пільга яким визначена п.п.«б» п.п.169.1.4 ПКУ	2240	150	1200	п.п.«г» пп.169.1.3 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява; 2) копія пенсійного посвідчення або довідку медико-соціальної експертизи
Особа, якій присуджено довічну стипендію як	2240	150	1200	п.п.«д» пп.169.1.3 п.169.1 ст.169	1) заява; 2) копія акта Президента України про призначення

громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів				ПКУ	зазначеної стипендії
Учасник бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни (далі – ДСВ), на якого поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», крім осіб, визначених у п.п.«б» п.п.169.1.4 ПКУ	2240	150	1200	п.п.«є» пп.169.1.3 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява; 2) копія посвідчення учасника бойових дій, виданого відповідними органами, або документи, що підтверджують участь у бойових діях у період після ДСВ
Герой України, Герой Радянського Союзу, Герой Соціалістичної Праці або повний кавалер ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особа, нагородженою чотирма і більше медалями «За відвагу»	2240	200	1600	п.п.«а» пп.169.1.4 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява; 2) копія орденської книжки Героя України, Героя Радянського Союзу або Героя Соціалістичної праці або 3) копії орденських книжок кавалерів орденів Слави чи Трудової Слави трьох ступенів, або довідки 4) інші документи, що підтверджують присвоєння звання Героя України, Героя Радянського Союзу, Героя Соціалістичної праці, нагородження орденами Слави чи Трудової Слави трьох

					ступенів та чотирма медалями «За відвагу»
Учасник бойових дій під час ДСВ або особа, яка у той час працювала в тилу, та інвалід I і II групи, з числа учасників бойових дій на території інших країн у період після ДСВ, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	2240	200	1600	п.п.«б» пп.169.1.4 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява; 2) копія посвідчення учасника бойових дій, виданого відповідними органами, або документи, що підтверджують участь у бойових діях під час ДСВ, пенсійне посвідчення або 3) довідка медико-соціальної експертизи; 4) документи, що підтверджують факт роботи в тилу під час ДСВ
Колишній в'язень концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час ДСВ або особа, визнана репресованою чи реабілітованою	2240	200	1600	п.п.«в» пп.169.1.4 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява; 2) довідки, видані компетентними органами, чи документи, які містять необхідні відомості про факт визнання особи репресованою чи реабілітованою; 3) копія посвідчення жертви нацистських переслідувань
Особа, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час ДСВ на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були	2240	200	1600	п.п.«г» пп.169.1.4 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява; 2) копія посвідчення жертви нацистських переслідувань або довідки, видані компетентними органами, чи документи, які містять необхідні відомості про факт насильного вивезення з території колишнього СРСР під

окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками					час ДСВ на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками
Особа, яка перебувала на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербург, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року	2240	200	1600	п.п. «г» пп.169.1.4 п.169.1 ст.169 ПКУ	1) заява; 2) документи, які містять необхідні відомості про факт перебування на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербург, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 р. по 27 січня 1944 року

* Перелік документів, які необхідно своєчасно, разом з відповідною заявою, надати роботодавцю для отримання податкової соціальної пільги, визначений Порядком подання документів для застосування податкової соціальної пільги, затверджений Постановою Кабінету міністрів 29 грудня 2010 року за №1227: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1227-2010-%D0%BF>